

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu otsus

Tartu Ülikool

Meditsiini õppekavagrupi magistriõppe esmahindamise otsus

7.12.2023

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas, et Tartu Ülikooli õpe meditsiini õppekavagrupi magistriõppes vastab osaliselt nõutavale tasemele.

Lähtuvalt kõrgharidusseaduse § 9 lg 3, ja § 10 lg 1, Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (HAKA) kõrghariduse hindamisnõukogu poolt kehtestatud dokumendi "Õppekavagrupi esma- ja kordushindamise juhend" punkti 32.4 alusel sedastab HAKA kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Haridus- ja Teadusministeerium edastas Tartu Ülikooli (edaspidi kõrgkool) meditsiini õppekavagrupi magistriõppe esmahindamiseks vajalikud andmed HAKA-le 7.06.2023.
2. HAKA juhataja kinnitas 27.06.2023 korraldusega esmahindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus:

Lilian Azzopardi	Komisjoni esimees; Professor and Head of Department of Pharmacy, Faculty of Medicine and Surgery, University of Malta
Kristel Jakobson-Pallo	komisjoni liige, kes on lõpetanud kõrgkooli vähem kui aasta tagasi. PwC Eesti, vanemkonsultant
Marja Airaksinen	Professor of Social Pharmacy, Head of Clinical Pharmacy Group, University of Helsinki
Robert Khachatryan	kõrgkooliväline komisjoni liige; Head of Quality Control Section, Department of Education and Knowledge, Government of Abu Dhabi (ADEK)

3. Hindamiskomisjon tutvus kõrgkooli ja HTM esitatud andmetega. Veebivestlused kõrgkooli esindajatega toimusid 12.10.2023 ja 17.10.2023.
4. Komisjon esitas hindamisaruande projekti kõrgkoolile kommenteerimiseks 17.11.2023.
5. Kõrgkool teatas omapoolsete kommentaaride puudumisest 20.11.2023.
6. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande HAKA büroole 21.11.2023. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa.

7. Komisjoni hinnangud olid järgmised:

Õppe kvaliteet	Vastab nõutavale tasemele
Ressursid	Vastab nõutavale tasemele
Jätkusuutlikkus	Vastab osaliselt nõutavale tasemele

8. Nõukogu arutas saadud dokumente 7.12.2023 istungil 9 liikme osalusel ning võttes aluseks hindamisaruande ning kõrgkooli poolt Eesti Hariduse Infosüsteemi esitatud andmed otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised kõrgkooli tugevused, parendusvaldkonnad ja soovitused ning ettepanekud edasisteks arendusteks.

8.1 Õppe kvaliteet:

Tugevused:

- 1) Tööandjad ja sidusrühmad haiglas, kogukonnas ja ametiasutustes on dialoogis õppekava arendajatega ning on avatud toetama Eesti apteekreid õpingute läbiviimisel, sealhulgas magistritööks vajalikes uuringutes.
- 2) Rakendusteraapia moodul põhineb igapäevastel interaktiivsetel veebiõppesessioonidel, kus üliõpilasi suunatakse süstemaatiliselt patsiendi juhtumi hindamisel ning farmakoloogiliste ja terapeutiliste põhimõtete rakendamisel.
- 3) Igapäevane juhtumianalüüs, mille üliõpilased peavad esitama enne iga veebinari, tagab asjakohaste oskuste arendamise.
- 4) Õppekava arendajate eelnev kogemus e-kursuste läbiviimisel näitab nende suutlikkust läbi viia õppekava e-õppena.
- 5) Üliõpilastel on laialdane ligipääs nõustamisele (õppe- ja karjäärinõustamine ning psühholoogiline nõustamine, ka inglise keeles) ning välja on töötatud meetmed üliõpilaste õppe edukuse jälgimiseks ja toetamiseks.

Parendusvaldkonnad ja soovitused:

- 1) Õppekava õpiväljundid on suunatud pigem teoreetiliste teadmiste andmisele, kuidas kliinilist farmaatsiateenust osutada, mitte kliinilistele oskustele endile ja nende praktikas rakendamisele. Need erinevused õpiväljundites ja pädevuste arendamises peavad olema selgelt nähtavad õppekava dokumentatsioonis. Õppekava eesmärgid tuleb üle vaadata nii, et potentsiaalsetel üliõpilastel oleks selge, et õppekava ei paku kliinilise praktika pädevuste alast õpet, vaid oskuste arendamist läbi uute teadmiste ja kliinilise lähenemise omaksvõtu.
- 2) Õppekava on üldiselt sidus. Siiski on soovitatav mõne mooduli nimetust korrigeerida, et kajastada paremini rahvusvaheliselt tunnustatud kliinilise farmaatsia filosoofiat ja tavasid.

- 3) Praegune magistritööle seatud eesmärk vastata rahvusvahelise eelretsenseeritava artikli nõuetele võib selleks eraldatud aja ja 30 EAP kontekstis olla liiga ambitsioonikas. Soovitatav on töötada välja selged juhised magistritöö oodatava tulemuse kohta, mis võib olla teadusliku käsikirja vormingus, kuid ei pruugi olla jõudnud esitamise faasi.
- 4) Puuduvad selge raamistik üliõpilase ja juhendaja kontaktideks magistritöö kirjutamisel ning tulemusnäitajad üliõpilase edasijõudmise jälgimiseks. Soovitatav on koostada magistritöö projekti ja selle läbiviimise kirjeldus veebipõhises õpikeskkonnas.
- 5) Õppekava õppejõudude mitmekesisus farmaatsia instituudi ja Tartu ülikooliga seotuse osas põhjustab vajadust kõrgema taseme koordineerimise järele programmijuhil poolt. Programmijuhil ja õppekava arendajatel tuleks välja töötada strateegia, et ületada väljakutsed, mis tekivad väga mitmekesise akadeemilise meeskonnaga (sh suur hulk külalisõppejõude) tegelemisel.
- 6) Kliinilise farmaatsia uuringutes rakendatav uurimismetoodika ja teooriad erinevad oluliselt teistes farmaatsia harudes rakendatavatest metoodikatest. Tagada tuleb, et õppejõududel, eriti magistritööde juhendajatel oleks piisavad pädevused kliinilise farmaatsia uurimismetoodikas.
- 7) Õppekaval puudub selge rahvusvahelise mobiilsuse plaan. Võimalused rahvusvahelise mobiilsuse soodustamiseks on olemas, kuid neid tuleks edaspidi strateegiliselt ka kasutada. Soovitatav on läbi mõelda, millised on üliõpilaste võimalused (virtuaalseks) mobiilsuseks selle õppekava raames.
- 8) Ülikoolis on kehtestatud õppekavade kvaliteedi tagamise eeskirjad ja sisehindamise plaanid. Üliõpilasi ja õppejõude kaasatakse õppekava arendamisse. Samas ei ole selge, kas ja kuidas kaasatakse edaspidi õppekavaarendusse vilistlasi ja töötajaid. Kaaluda tuleks õppekavanõukogu loomist, kuhu kuuluksid üliõpilaste, töötajate, vilistlaste ja töötajate esindajad. See võimaldaks õppekaval jääda asjakohaseks ja olla turu vajadustega sünkroonis.

Arenguvõimalused:

- 1) Kaaluda võiks juhtimisoskuste lisamist, mis praegusest õppekava versioonist peaaegu puuduvad. Juhtimisoskused on kliiniliste proviisorite jaoks hädavajalikud oma ülesannete täitmisel mis tahes sotsiaal- ja tervishoiukeskkonnas ja need tuleks integreerida olemasolevatesse ainetesse.
- 2) Kaaluda võiks magistritööde teemade nihutamist traditsioonilistelt farmaatsiateadustelt kliinilise/rakendusfarmakoteraapia teemadele, mis tugevdaks üliõpilaste kliinilise farmaatsia pädevusi ning hõlbustaks kliinilise farmaatsia praktika arendamist (samuti kompenseeriks puuduvat kohustuslikku praktikat). Farmaatsia instituudil oleks suurepärane võimalus kaasata üliõpilasi ühisprojektidesse kliinikutega.

- 3) Välja võiks töötada struktureeritud aktiivõppesessioonid, mille käigus üliõpilased osalevad otsesessiooni ajal väikestes rühmades pimejuhtumi käsitlemises.
- 4) Instituudi teadusuuringud võiksid olla suunatud rohkem kliinilistele valdkondadele. Soovitatav on õppekavas paremini ära kasutada erialadevahelisi võimalusi.

8.2 Ressursid

Tugevused:

- 1) Akadeemilise personali ja praktikute kombinatsioon moodustab väärtusliku sünergia, mis suurendab soovitud tulemuste saavutamise tõenäosust ja võib pakkuda üliõpilastele mitmekülgset hariduskogemust.
- 2) Välisõppejõudude ja konsultantide integreerimine õppekava elluviimisse võib kaasa tuua mitmekesiseid teadmisi, kogemusi ja ülemaailmseid parimaid tavasid, rikastades õpikeskkonda ja laiendades üliõpilaste hariduskogemust.
- 3) Ülikooli võime kasutada erinevaid rahastamisallikaid, sh Euroopa ja Eesti riigi rahastus, uurimistoetused, koostöö ettevõtetega, rahvusvahelised lepingud. Tartu Ülikool toetab esimese kahe aasta jooksul uusi õppekavu 6 miljoni euroga. Selline mitmekesisus suurendab õppekava finantsstabiilsust ja jätkusuutlikkust, muutes selle paremini kohanevaks muutuvate oludega ja maandades võimalikke finantsriske.
- 4) Ülikooli koostöö ettevõtetega, avatud innovatsioon ja ettevõtlusprogrammid on olulised tugevused. Olles aktiivses koostöös ettevõtetega ning edendades üliõpilaste ja akadeemiliste töötajate seas ettevõtlusvaimu, ei toeta ülikool mitte ainult oma rahalist jätkusuutlikkust, vaid soodustab ka teaduse kommertsialiseerimist ja majandusarengut. Selline lähenemine loob võimalusi tulu teenimiseks teaduspartnerluste, teadmussiirde ja potentsiaalsete uute ettevõtete loomise kaudu ja aitab kaasa pikaajalisele rahalisele jätkusuutlikkusele.

Parendusvaldkonnad ja soovitused:

- 1) Tartu Ülikool ei ole esitanud selgelt sõnastatud ja mõõdetavaid plaane õppekavagrupi raames akadeemilise personali täiendõppe ja isikliku arengu võimaluste loomiseks. Ülikoolil peaksid olema selgelt sõnastatud ja mõõdetavad plaanid õppekavagruppi kuuluvate akadeemiliste töötajate täiendõppe ja isikliku arengu võimaluste loomiseks, sealhulgas rahvusvahelise mobiilsuse võimaluste ja erinevate teadustöö alaste tegevuste plaanid.
- 2) Arvestades, et kõik üliõpilased ei asu Eestis, tuleks soovitusliku õppekirjanduse loetelu täiendada, lisades ainete kirjeldustesse soovitused Eesti, Euroopa ja muude rahvusvaheliste ressursside kohta, millele üliõpilased Internetis ligi pääsevad.

- 3) Ei ole selge, millises ulatuses on juurdepääs ravimiteabe andmebaasidele. Kõigile üliõpilastele, sh välisüliõpilastele tuleb tagada ligipääs õppekava edukaks läbimiseks vajalikele allikatele.
- 4) Puudub selgus selle kohta, kuidas planeeritakse välistest rahastamisallikatest sõltuvuse riske maandada. Seetõttu peaks ülikool hoolikalt võimalikke stsenaariume jälgima ja tegema üksikasjalikku finantsriskide analüüsi.

Arenguvõimalused:

- 1) Oluline on välja töötada konkreetset nõuded juhendajatele uurimisprojektide juhendamiseks ja võimalused üliõpilaste integreerimiseks projektipõhisesse uurimistöösse.
- 2) Soovitav on välja töötada selge plaan, et tasakaalustada õppekava läbiviimisel osalevate osalise ja täistööajaga õppejõudude vahekord.
- 3) Soovitav on töötada välja akadeemilise personali terviklik jätkusuutlikkuse plaan koos prognoositava töökoormusega. See peaks käsitlema ka rahalisi kaalutlusi, kui üliõpilasi on oodatust vähem või rohkem.
- 4) Kuna kliinilise farmaatsia uuringud hõlmavad sageli patsiendiandmeid, on uurimismeetodite koolitusse oluline lisada teaduseetika juhised ning konfidentsiaalsete andmete haldamise ja säilitamise põhimõtted.

8.3 Jätkusuutlikkus

Parendusvaldkonnad ja soovitused:

- 1) Õppekaval puudub riskide maandamise lähenemisviisiga riskianalüüs. Riskianalüüs tuleb läbi viia, et käsitleda riske, mis on seotud osalise tööajaga töötava personaliga, õppekava jätkusuutlikkuse tagamiseks vajaliku üliõpilaste arvuga ja maksimaalse üliõpilaste arvuga, millega infrastruktuur suudab toime tulla; samuti võimaliku üliõpilaste arvu kõikumusega.
- 2) Muude riskide arvestamise kõrval tuleks koostada ka pikaajaline finantsprognoos.

9. Kui ühe hindamisvaldkonna hinnang on „vastab osaliselt nõutavale tasemele” ja ülejäänud hinnangud on „vastab nõutavale tasemele“, kaalub hindamiskoogu õppekavagrupi tugevusi ja parendusvaldkondi ning teeb ühe järgmistest otsustest:

- a) võtab vastu otsuse, et õpe vastab nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku anda kõrgkoolile õppeõigus vastavast õppekavagrupis ja õppes, või
- b) võtab vastu otsuse, et õpe vastab osaliselt nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku anda kõrgkoolile üheks kuni kolmeks aastaks õppeõigus vastavas õppekavagrupis ja õppes.

10. Nõukogu kaalus Kõrgkooli tugevusi ja parendusvaldkondi meditsiini õppekavagrupi magistriõppe läbiviimisel ning võttes arvesse otsuse punktis 8 toodud parendusvaldkondi:

- Kõrgharidusstandardi § 3 lõike 7 punkt 7 näeb ette, et *on olemas õppetöökse ning doktoriõppega seotud teadus-, arendus- ja loometegevuseks vajalikud finantseerimisallikad ning võime finantsvahendeid hankida*. HAKA regulatsiooni „Õppekavagrupi esma- ja kordushindamise juhend“ punkti 9 alapunkt 7.2 näeb ette, et *Kõrgkool on õppekavagrupis õppe kavandamisel läbi viinud riskianalüüsi ning koostanud pikaajalise finantsprojektsiooni, milles on muuhulgas välja toodud õppekoha maksumuse kalkulatsioon ja toimumiskeskonnast tulenevad riskid ning kavandatud meetmed nende maandamiseks*. Puudub selgus selle kohta, kuidas planeeritakse välistest rahastamisallikatest sõltuvuse riske maandada. Õppekaval puudub riskide maandamise lähenemisviisiga riskianalüüs. Riskianalüüs tuleb läbi viia, et käsitleda riske, mis on seotud osalise tööajaga töötava personaliga, õppekava jätkusuutlikkuse tagamiseks vajaliku üliõpilaste arvuga ja maksimaalse üliõpilaste arvuga, millega infrastruktuur suudab toime tulla; samuti võimaliku üliõpilaste arvu kõikumusega. Muude riskide arvestamise kõrval tuleks koostada ka pikaajaline finantsprognoos.
- Kõrgharidusstandardi § 3 lõige 5 näeb ette, et *Õppekava ülesehitus ja sisu vastavad õppekava eesmärkidele ja seotud õpiväljunditele*. HAKA regulatsiooni „Õppekavagrupi esma- ja kordushindamise juhend“ punkti 9 alapunkt 1.5 näeb ette, et *Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õppekava nimetus ja sisu on kooskõlas ning õppekava ülesehitus ja sisu toetavad õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist. Õppekava õpiväljundid on suunatud pigem teoreetiliste teadmiste andmisele, kuidas kliinilist farmaatsiateenust osutada, mitte kliinilistele oskustele endile ja nende praktikas rakendamisele. Need erinevused õpiväljundites ja pädevuste arendamises peavad olema selgelt nähtavad õppekava dokumentatsioonis. Õppekava eesmärgid tuleb üle vaadata nii, et potentsiaalsetel üliõpilastel oleks selge, et õppekava ei paku kliinilise praktika pädevuste alast õpet, vaid oskuste arendamist läbi uute teadmiste ja kliinilise lähenemise omaksvõtu. Õppekava mõne mooduli nimetust tuleks korrigeerida, et kajastada paremini rahvusvaheliselt tunnustatud kliinilise farmaatsia filosoofiat ja tavasid*.

OTSUSTAS:

- 1) Õpe vastab osaliselt nõutavale tasemele;**
- 2) Teha ettepanek haridus- ja teadusministrile anda kolmeks aastaks Tartu Ülikoolile õppeõigus meditsiini õppekavagrupi magistriõppes.**

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

11. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie HAKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama. Nõukogu saadab vaide HAKA vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra. Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Hillar Bauman

hindamisnõukogu sekretär